Auca de Pompeu Fabra (1868-1948)

Gran filòleg, professor, nostre seny ordenador

1. És a Gràcia, a la Salut
on va fer el primer esternut.

2. D'on son pare, ample d'espatlles,
va ser un dels millors batlles.

3. A l'escola, no cal dir,
no parlaven com aquí.

4. Treia deus d'ortografia,
mes sa llengua no sabia.

5. Escrivint als seus nebots
se n'adona i diu: "Què fots?"

6. I va ser des de llavors
que multiplicà l'esforç...

7. ... per forjar una normativa,
arrelada, nova i viva.

8. Com si fos un rodamón
se'n va a peu a Camprodon.

9. Un anglès, i ben mudat,
acompanya a Montserrat.

10. Jovenet, de l'Ateneu,
va, i es fa soci, en Pompeu.

11. On coneix Casas-Carbó,
que li presenta en Massó,

12. director d'una revista,
avançada i modernista.

13. Que l' Ensayo li divulga,
i comença la trifulga...

14. ... d' ordenar l'ortografia,
que era un feu de l'anarquia.

15. Molts no ho varen acceptar,
com l'Oller i en Guimerà,

16. car volien ser lleials
a l'estil dels Jocs Florals.

17. Persistent i amb serenor
escriu la "Contribució..."

18. Tradueix de Maeterlinck;
tot i això, no en té ni cinc.

19. Quan, tot d'una: Adéu-siau!
Se'ns en va a viure a Bilbao,

20. a l'escola d'Enginyers,
on s'enyora d'allò més.

21. Fins que l'any mil nou-cents dos
ve i es casa amb la Dolors,

22. la Dolors Mestre i Climent,
i a Bilbao torna content.

23. Per a infants de parvulari,
Fabra escriu un Sil·labari.

24. I un Tractat d'ortografia
per a qui vulgui estar al dia.

25. Quan som l'any mil nou-cents sis,
al Congrés du el seu encís,

26. al costat de l'Alcover,
que era el gall del galliner.

27. Poc després, Prat de la Riba
prendrà la iniciativa ...

28. ... i aportarà el seu ajut
fundant l'IEC, l'Institut.

29. Fabra els bascos abandona
i s'instal·la a Badalona.

30. El tretze és any de reformes,
ja que es promulguen les Normes.

31. L'Ortogràfic, a pleret,
fa l'any mil nou-cents disset.

32. I perquè doni molt fruit,
la Gramàtica, el divuit.

33. Les "Converses filològiques"
són d'allò més pedagògiques.

34. Per frenar els antinormistes,
sort en té dels noucentistes.

35. Tanmateix, ell no s'empipa,
només treu fum per la pipa.

36. Fins i tot Francesc Matheu
a la llarga es farà seu...

37. ... presidint els Jocs Florals,
que ja volen ser normals.

38. L'any 1932
treu un llibre fabulós.

39. Un autèntic inventari,
és el mític Diccionari.

40. Essent cap del Patronat
de la Universitat,

41. a l'octubre, el trenta-quatre,
dins de l'"Uruguai" té el catre,

42. on també han engarjolat,
ai!, la Generalitat.

43. Amb l'esclat del trenta-sis
la dissort viu del país.

44. I, quan acaba la guerra,
com tants d'altres, es desterra.

45. Instal·lat a Montpeller
sap que ha estat pal de paller:

46. tot un símbol d'un país
derrotat, però no submís.

47. Per Nadal, una vesprada,
va morir en Pompeu, a Prada.

48. Ara, ja fa cinquanta anys:
fem-ne memòria, companys.

Joan Vilamala 1998, 1998

La paret de les auques - http://www.auques.cat - Jordi Fons, Joan Vilamala